

Handläggare
Yvonne Axelsson
Telefon: 08-50833959**Till**
Utbildningsnämnden
2026-10-22

Årstaskolan – ventilation, verksamhetsanpassning och matsal, genomförandebeslut

Förslag till genomförandebeslut

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att genomföra verksamhetsanpassningar på Årstaskolan till ett hyresgrundande belopp om cirka 47,5 mnkr i 2030 års kostnadsnivå, med en tillkommande hyra år 1 om cirka 4,4 mnkr
2. Utbildningsnämnden ansöker hos kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott om godkännande att genomföra verksamhetsanpassningar på Årstaskolan till ett hyresgrundande belopp om cirka 47,5 mnkr i 2030 års kostnadsnivå, med en tillkommande hyra det första året om cirka 4,4 mnkr.

Sammanfattning

Årstaskolan är i behov av ventilationsåtgärder och underhåll då vissa installationer har uppnått sin tekniska livslängd. I samband med att Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) genomför underhåll föreslår utbildningsförvaltningen att utbildningsnämnden beslutar om vissa verksamhetsanpassningar.

Projektet avser anpassningar av skollokalerna för återflytt av högstadiet som idag är placerad i tillfälliga lokaler vid Värmdö gymnasium, fler rum skapas för skolans expedition och matsalen byggs ut med fler matplatser och förbättrade flöden. Inomhusklimatet förbättras för att uppfylla myndighetskrav.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att genomföra verksamhetsanpassningar på Årstaskolan till ett hyresgrundande belopp om cirka 47,5 mnkr i 2030 års kostnadsnivå, med en tillkommande hyra det första året om 4,4 mnkr. Förvaltningen föreslår vidare att utbildningsnämnden ansöker hos kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott om godkännande av projektkostnader och tillkommande hyra.

Bakgrund

Årtaskolan är en kommunal grundskola som ligger i stadsdelen Årsta inom Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde. Skolhuset byggdes 1946 och ritades av arkitekt Stig Åkermark. 1963 uppfördes en tillbyggnad med vinkelställd volym. Byggnaderna är antikvariskt skyddade i Grön klass.

Årtaskolan är idag en F–9-skola med en kapacitet för cirka 1209 elever, varav 849 i Årtaskolans permanenta byggnad på Hjälmarsvägen och 360 i tillfälliga paviljonger på Simlångsvägen. För närvarande är 608 elever i årskurs F–6 i skolbyggnaderna på Hjälmarsvägen och 314 elever i årskurs 7–9 i två tillfälliga paviljonger på Simlångsvägen vid Värmdö gymnasium. Med hjälp av paviljongerna har skolan tillfälligt kunnat ha totalt fyra paralleller i årskurs F–9, men under de senaste åren har organisationen minskat med målet att ha tre paralleller för att möjliggöra återflytt till skolans permanenta lokaler.

(Bild 1 Årtaskolan)

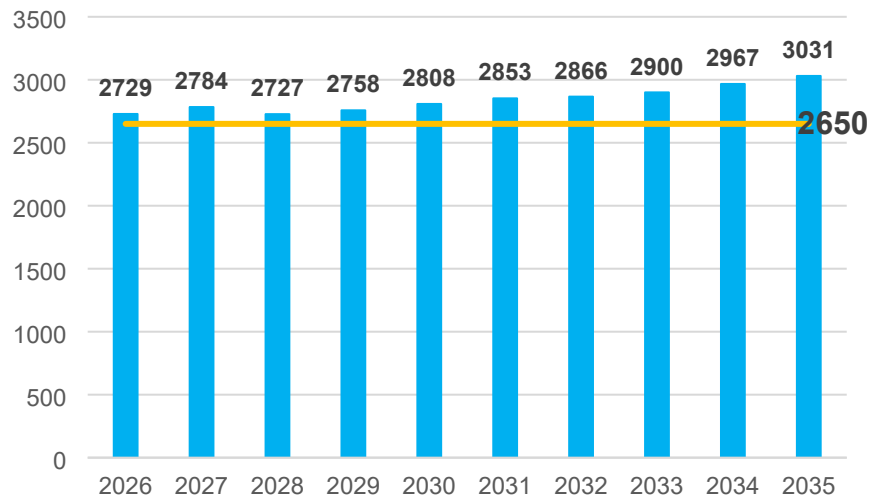
Behovsanalys

Utbildningsförvaltningen bedömer att det finns ett långsiktigt behov av elevplatser i Årsta utifrån den förväntade befolknings- och elevantalsutvecklingen i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde. Stadsdelens norra delar står inför en befolkningstillväxt vilket i stor utsträckning beror på bostadsutbyggnad, primärt i exploateringsområdena Årstafältet och Slakthusområdet.

Diagram 1 visar befolkningsutvecklingen i Årsta för barn och unga i åldern 6–15 år samt antalet befintliga kommunala skolplatser (det gula strecket) i området fördelat på fyra grundskolor: Lindeskolan, Skanskvarnsskolan, Årtaskolan och Östbergaskolan. Förvaltningen bedömer att Årtaskolan som en av fyra närliggande skolor får en central roll i att säkerställa skolplatser för tillkommande elever från Årstafältet och Slakthusområdet. Skolan tillgodoser därmed kravet på en ”skola nära hemmet”. Utan anpassningar skulle Årtaskolans kapacitet behöva skrivas ner. Att säkra tillräcklig kapacitet på

Årstaskolan nu ger alltså utrymme att skjuta stora investeringar i nya skollokaler på framtiden (senarelägga helt nya skolor på Årstafältet), vilket bidrar till ett effektivt lokalutnyttjande.

Diagram 1. Prognos elever 6–15 år i Årsta samt antal kommunala skolplatser.

Ärendet

I samband med SISAB:s ventilations- och underhållsprojekt föreslår utbildningsförvaltningen utbyggnad av matsalen, installation av kyla i matsalen och vissa övriga verksamhetsanpassningar. Projektets syfte för utbildningsnämndens del är att flytta tillbaka högstadiet till Årstaskolans permanenta lokaler.

Verksamhetsanpassningar och utbyggnad av matsalen säkerställer en kapacitet på 858 elever (beräknat på 28 elever i årskurs F–6 samt 30 elever i årskurs 7–9). Vissa klassrum är idag för små för att klara högstadiets fullstora klasser och matsalen är underdimensionerad, vilket skapar trängsel och dåliga flöden. Ökningen från dagens kapacitet om 849 elever sker främst på grund av att högstadiet tillåter något större gruppstorlekar.

När projektet är slutfört lämnar utbildningsförvaltningen paviljongerna på Simlångsvägen. SISAB ser fortsatt behov av paviljongerna och avser att använda paviljongerna vid Värmdö gymnasium för annan hyresgäst. Fortsatt långsiktig användning av paviljongerna är i linje med kommunstyrelsens ekonomiutskotts beslut inför att paviljongerna beställdes av utbildningsnämnden (kseku dec 2016 respektive aug 2018).

Ventilation

Ventilationen i Årstaskolan har uppnått sin tekniska livslängd och behöver bytas ut, vilket ingår i SISAB:s underhåll. I samband med det föreslår utbildningsförvaltningen uppgradering av ventilationen

i 10 av skolans helgruppsrum. Ventilationen i dessa rum utökas från dagens 11–27 personer till totalt 32 personer, inklusive personal. Eftersom skolans låg-, mellan och högstadium är lokaliserade i sammanlänkade hus innebär detta att lokalerna som helhet blir mer flexibla för eventuella framtida förändringar i skolans årskursfördelning.

Matsal

När Årtaskolan senast hade högstadium användes två matsalar, en primär matsal och en mindre matsal i en separat byggnad (hus H). Skolans nuvarande matsal kan i dagsläget hantera cirka 180 ätande (elever och personal) åt gången. Detta innebär att matsalens kapacitet inte är tillräcklig för den planerade organisationen. Genom att matsalen byggs ut med 150 kvm för att ge plats åt totalt 235 sittande elever och personal säkras tillräcklig kapacitet. Projektet behöver också säkerställa en god arbetsmiljö och förutsättningar att uppnå hygienkrav när matsalen byggs ut. Utbyggnaden sitter ihop med nuvarande matsal och förvaltningen bedömer utsikterna för att godkänt bygglov som goda.

En utredning av inomhusklimatet i kök och matsal visar att kyla måste tillföras för att uppnå kraven för stadigvarande verksamhet enligt Arbetsmiljöverkets författningssamling (AFS) och folkhälsomyndighetens allmänna råd. Utredningen har undersökt alternativa sätt för att få en lägre temperatur, exempelvis genom vädring och nattkyla men dessa ger inte tillräcklig effekt.

Utbyggnadens gestaltning inspireras av befintliga byggnader i närområdet, genom materialval så som träfasad och falsat plåttak. Den befintliga serveringsutrustningen behöver bytas ut. I samband med detta förändras även utrustningens placering för bättre flöden. Golvbrunnar installeras vid den fasta serveringslinjen för att förbättra arbetsmiljön för personalen.

En myndighetsgodkänd RWC (rullstolstolett) finns i angränsande yta i direkt anslutning till matsalen, vilket förvaltningen bedömer som en fullgod lösning. En befintlig RWC byggs därför om till två toaletter eftersom det i dagsläget finns för få toaletter i anslutning till matsalen.

En befintlig ingång till matsalen som idag inte används kommer att öppnas upp så att eleverna kan komma in i matsalen från två håll för bättre flöden.

Verksamheten kommer under genomförandeskedet ha en dialog med Stocket återbruk för att försöka minimera nyinköp av utrustning till serveringslinjen.

Bild 2 (tänkt utbyggnad)

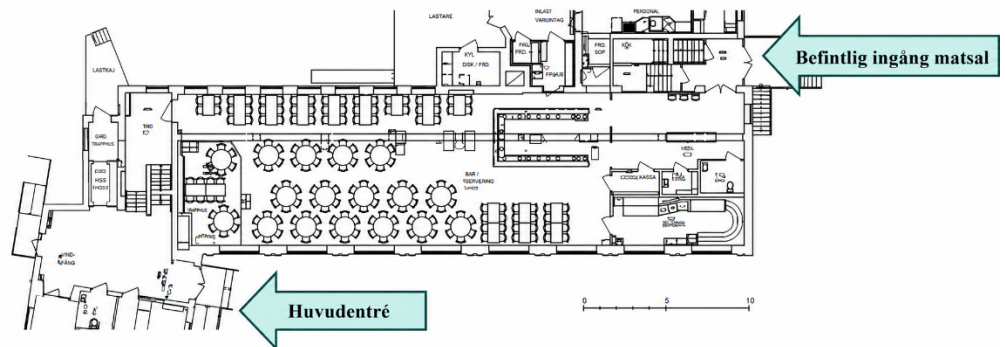

Bild 3 (Nuvarande matsal)

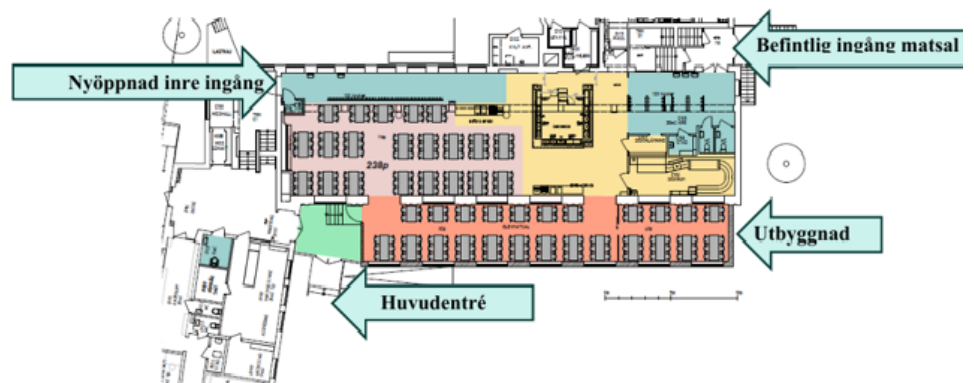

Bild 4 (Ny matsalsutbyggnad)

Övriga verksamhetsanpassningar

Då både antalet elever och personal ökar i skolans permanenta lokaler innebär det att verksamhetsanpassningar behöver göras. Projektet föreslår följande övriga verksamhetsanpassningar för att tillgodose behoven vid högstadiets återflytt:

- Inrättande av två helgruppsrum, två gruppum och en studio för särskild undervisningsgrupp och andra elever med behov av extra stöd.
- Storleken på vissa klassrum justeras för att klara fullstora klasser.

- Nya kontorsplatser inom skolans expedition för skolledning som idag sitter i paviljongerna.

SISABS del av projektet

SISAB:s mål med projektet är att uppnå myndighetskrav gällande ventilation i alla byggnader, uppdatera belysningsarmaturen till LED och att göra underhållsåtgärder gällande ytskikt på skolan.

Tidsplan

Projektet planeras utifrån följande tidplan:

<i>Preliminär tidsplan*</i>	<i>Start</i>	<i>slut</i>
Förslagshandlingsskede	2025-10-31	2026-12-31
Genomförandeskede	2026-12-01	2030-07-01
- Projekteringsskede inkl upphandling	2026-12-01	2027-12-31
- Produktionsskede	2028-01-01	2030-07-01
- Intern evakuering	2028-01-01	2030-07-01
- Preliminär inflyttning hyresgäst		Sommaren 2030

Evakuering

Projektet har utrett möjligheten till intern evakuering på Årtaskolan och konstaterat att en intern evakuering i två etapper är möjlig. Årskurs sex kommer evakueras till de tillfälliga paviljongerna vid Värmdö gymnasium.

Under de 18 månader som kök och matsal är avstängda kommer skolan nyttja hus H som tillfällig matsal. Hus H har tidigare använts som matsal och lektionssalar för de lägre klasserna. Undervisning i hemkunskap kommer att bedrivas i andra skolor i närområdet. Övriga ämnen kan bedrivas i skolans egna lokaler under evakueringstiden.

Ekonomi

SISAB har på uppdrag av utbildningsförvaltningen tagit fram en budgetoffert för projektet på Årtaskolan. Det hyresgrundande beloppet uppgår till cirka 47,5 mnkr i 2030 års kostnadsnivå. Detta medför en tillkommande hyra år ett på cirka 4,4 mnkr.

Den totala projektkostnaden för staden är 178,1 mnkr varav utbildningsförvaltningens del är 43,9 mnkr vilket ger en procentfördelning mellan SISAB och utbildningsförvaltningen på 75% respektive 25%. Till det tillkommer omkostnadstillägg och kreditiv, vilket innebär en sammanlagd kostnad om 48,1 mnkr inklusive utredningskostnaden om 0,6 mnkr som direktfinansieras

och inte ingår i det hyresgrundande beloppet. Kostnader för ventilationsåtgärder har fördelats utifrån ramavtalet för ventilation mellan SISAB och utbildningsförvaltningen.

Hyrans andel av Årtaskolans totala kostnader är i dagsläget 17,8 procent. Snittet för Stockholms stads grundskolor är 17,4 procent. Hyrans andel efter projektets färdigställande blir 14,5 procent i och med att hyran för paviljongerna som lämnas överstiger den tillkommande hyran. Hyran minskas med 9,2 mnkr efter uppsägning av paviljongerna jämfört med 4,4 mnkr i tillkommande hyra efter avslutat projekt.

För att projektet ska kunna hålla den planerade tidplanen kommer förvaltningen att påbörja projektering i väntan på beslut från kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott. Om projektet skulle avbrytas efter beslut i utbildningsnämnden medför det en förgäveskostnad som direktfaktureras utbildningsförvaltningen. SISAB uppskattar att kostnaden uppgår till cirka 5,8 mnkr för 6 månader.

Utöver detta tillkommer kostnader för utrustning som är hyresgästens egendom, primärt ny tunneldiskmaskin som finansieras genom nämndens investeringsbudget.

Fakta	
Skolans befintliga organisation	<i>F-9</i>
Skolans organisation efter projekt	<i>F-9</i>
Tidplan för färdigställande	<i>Sommaren 2030</i>
Befintlig elevkapacitet i permanent byggnad (platser)	849
Befintlig elevkapacitet i paviljonger (platser)	360
Kapacitetsförändring	9
Elevkapacitet efter projekt	858
Befintlig area BRA (kvm)	13 938
Tillkommande area	492
Avgående area (paviljonger)	2 915
Total area BRA efter projekt	11 515
Total projektkostnad, inkl index (UTBF + SISAB)	178,1 mnkr
Projektkostnad UTBF, inkl direktfinansierat, omkostnadstillägg, kreditiv	48,1 mkr
Hyresgrundande belopp	47,5 mnkr
Befintlig hyra (inkl paviljonger)	22,4 mnkr
Befintlig hyra/elevplats	26,4 tkr

Avgående hyra (paviljonger)	9,2 mnkr
Tillkommande hyra, år 1	4,4 mnkr
Tillkommande hyra beräknad med kalkylberäkningsprocent, år 1	3,9 mnkr
Total hyra vid färdigställande, år 1	17,7 mnkr
Total hyreskostnad vid färdigställande med kalkylberäkningsprocent, år 1	17,1 mnkr
Direktfinansiering	567 tkr
Nyckeltal	
Hyra/elevplats	20,6 tkr
Hyra/elevplats beräknad med kalkylberäkningsprocent	20 tkr
Hyra/kvm	1,5 tkr
Hyra/kvm beräknad med kalkylberäkningsprocent	1,5 tkr
Kvm/elevplats (BRA)	13
Hyrans andel av total budget före färdigställande	17,8%
Hyrans andel av total budget efter färdigställande	14,5%

Risker och osäkerhetsfaktorer

Risker och oförutsedda kostnader är en del av projektets kalkyl och uppgår för utbildningsnämndens del till 1,5 mnkr, vilket är baserat på sannolikheten att de faller ut.

Eftersom skolans olika delar är från 1946 och 1963 och flera av de installationer som ska bytas ut är gamla finns det en risk att det saknas kännedom om eventuella skadliga ämnen i byggnaden vilket kan försena och fördyra projektet. För att minska risken kommer mer prover att göras i nästa skede.

Att verksamheten evakueras internt innebär risker för projektet kopplade till kvarvarande verksamhet på skolan och skolgården. En risk när man delar upp ett projekt i flera etapper och slutbesked är att tidsplanen kan försenas. För att minska risken planeras projektet och dess etapper noga och i nära dialog mellan projektet och skolan.

Risker för SISAB som kan försena projektet är sanering och att behov av mer ytskiktsrenovering krävs än kalkylerat. Arbete med bjälklaget under fläktrummet riskerar att medföra ökade vibrationer och laster. För att minimera riskerna krävs bra planering och dialog med verksamheten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen, SISAB, representanter från Årtaskolan samt huvudskyddsombud.

Ärendet behandlades i samverkan med de fackliga organisationerna den 12 oktober 2026. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 14 oktober 2026. Samråd med stadsledningskontoret har genomförts.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningens bedömning är att det finns ett långsiktigt behov av att tillgodose elevplatser i Årsta utifrån den förväntade befolknings- och elevantalsutvecklingen i Enskede-Årsta-Vantör. Projektet säkerställer kapaciteten på Årtaskolan och möjliggör återflytt för högstadiet. Föreslagna anpassningar av klassrum möjliggör fullstora klasser vilket ökar flexibiliteten och möjligheten att nyttja skolans kapacitet fullt ut.

Hyrans andel av Årtaskolans totala kostnader ligger i dagsläget nära snittet för stadens grundskolor. I och med att förvaltningen lämnar paviljongerna kommer snittet vara betydligt lägre efter att projektet genomförts. Årtaskolans verksamhet har på så sätt god balans mellan hyreskostnad och intäkter. I och med närheten till bostadsbyggnationen på Årstafältet finns också stor trygghet i att skolan kommer att fylla sina elevplatser.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter

FN:s barnkonvention blev svensk lag den 1 januari 2020. Enligt artikel 3 i barnkonventionen ska barnets bästa alltid beaktas vid alla beslut och åtgärder som rör barn.

De verksamhetsanpassningar som föreslås i detta projekt innebär att utbildningsförvaltningen uppfyller lagar och myndighetskrav rörande en god fysisk arbetsmiljö för elever och personal på Årtaskolan.

För att säkerställa att barns bästa och rättigheter beaktas i beslutsprocessen har en barnkonsekvensanalys genomförts. Syftet är att identifiera och analysera de konsekvenser som projektet och den föreslagna interna evakueringslösningen kan få för barn. Barnkonsekvensanalysen redovisas som en bilaga till detta tjänsteutlåtande. De synpunkter som barnen lämnat i analysen kommer tas om hand och projektet kommer att arbeta för att möta barnens oro i så stor utsträckning som möjligt.

Kompensatoriska stödåtgärder såsom tydlig information till elever och tillräcklig vuxennärvaro för att eleverna ska känna sig trygga kommer att genomföras. Projektet strävar även efter att eleverna ska störas så lite som möjligt av att det pågår ett byggprojekt på skolan. Exempelvis beaktas ljudnivåer och säkerhet på skolgården. Detta

förväntas minska den negativa påverkan på eleverna. Barnens vårdnadshavare kommer kontinuerligt att informeras om projektet, dess tidsplan och övriga frågor som påverkar verksamheten.

Elever och personal kommer när projektet är slut att få nyrenoverade lokaler som är verksamhetsanpassade och renoverade vilket gör att barnens fysiska miljö kommer att bli bättre än idag.

Jämställdhetsanalys

Projektet bedöms inte leda till några negativa konsekvenser utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att genomföra verksamhetsanpassningar på Årtaskolan till ett hyresgrundande belopp om cirka 47,5 mnkr i 2030 års kostnadsnivå, med en tillkommande hyra det första året om cirka 4,4 mnkr. Förvaltningen föreslår vidare att utbildningsnämnden ansöker hos kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott om godkännande av projektkostnader och tillkommande hyra.

Per Törnvall
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Ulrika Klemets
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Peter Bragner
Grundskoledirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilagor

1. Genomförandebeslut 711000
2. Offertunderlag **SEKRETESS**
3. Barnkonsekvensanalys